

“Wijziging regels plaats van dienst/ procedure teruggaafverzoeken per 2010”

Onderwerp: EU BTW-pakket per 1 januari 2010
Doel: informeren
Bestemd voor: alle ondernemers

1 Inleiding

Per 1 januari 2010 zal in alle EU-lidstaten het Europese BTW-pakket worden geïmplementeerd. De regels voor de plaats van dienst worden hierdoor ingrijpend gewijzigd. Doel is om BTW te heffen in het land van verbruik van de diensten en daarmee de administratieve lasten voor ondernemers te verminderen. Verder wordt de procedure voor teruggaafverzoeken van buitenlandse BTW sterk vereenvoudigd en gemoderniseerd. In deze brief informeren wij u over de nieuwe regels voor de plaats van dienst.

2 Nieuwe regels plaats van dienst per 1 januari 2010

Zoals u wellicht bekend is, gelden voor de BTW-heffing verschillende regels voor leveringen van goederen en voor diensten. De nieuwe regels voor de plaats van dienst gelden voor het verrichten van diensten en *NIET* voor de levering van goederen.

2.1 Onderscheid naar status van afnemer van de dienst

Bij internationale dienstverlening moet bepaald worden waar de dienst belastbaar is. Dit is van belang om vast te stellen welk land heffingsbevoegd is voor de omzetbelasting. Hiervoor zijn regels opgenomen in de Wet Omzetbelasting 1968. Op grond van de huidige wetgeving is een dienst belastbaar in het land waar de dienstverrichter woont, is gevestigd of een vaste inrichting heeft van waaruit hij de dienst verricht. Op deze hoofdregel bestaan vervolgens tal van uitzonderingen.

De regels om de plaats van dienst te bepalen zullen met ingang van 1 januari 2010 worden gewijzigd en vereenvoudigd. Vanaf 2010 zal in de BTW een onderscheid gemaakt worden tussen:

1. Diensten aan ondernemers (business-to-business-diensten); en
2. Diensten aan niet-ondernemers (business-to-consumer-dienst).

Zowel de business-to-business-diensten (hierna: B2B-diensten) als de business-to-consumer-diensten (hierna: B2C-diensten) kennen een hoofdregel met daarop een aantal uitzonderingen. Deze worden achtereenvolgens in dit memo besproken.

2.2 Diensten aan ondernemers (B2B-diensten)

2.2.1 Nieuwe hoofdregel

Voor B2B-diensten geldt per 1 januari 2010 een nieuwe hoofdregel: de plaats van dienst is de plaats waar de afnemer van de dienst is gevestigd. Deze regel geldt ook nu al voor bijvoorbeeld intellectuele diensten als adviesdiensten, reclamediensten, uitlenen personeel, etc. Vanaf 2010 zullen ook managementdiensten, doorberekenen (concern)kosten, bemiddelingsdiensten, goederenvervoersdiensten en werkzaamheden aan roerende zaken onder de nieuwe hoofdregel voor B2B-diensten vallen. Dit betekent dat deze diensten zijn belast in het land waar de afnemer is gevestigd.

Voorbeeld:

Een managementdienst door een in Nederland gevestigde vennootschap aan een in België gevestigde vennootschap is dus vanaf 1 januari 2010 belastbaar in België.

2.2.2 Uitzonderingen

Op de nieuwe hoofdregel voor B2B-diensten geldt nog altijd een aantal uitzonderingen. Hierna zetten wij de belangrijkste voor u op een rij:

- diensten aan onroerende zaken: hiervoor geldt dat de plaats van dienst de plaats is waar de onroerende zaak is gelegen (land onroerende zaak);
- personenvervoerdiensten: plaats waar vervoer feitelijk plaatsvindt, naar rato van afgelegde afstanden (land vervoer) ;
- culturele, sportieve, educatieve, gemakkelijke- en soortgelijke diensten: deze diensten zijn belast in het land waar zij feitelijk plaatsvinden (land activiteit). Per 1 januari 2011 geldt voor deze B2B-diensten de hoofdregel, met uitzondering van het verlenen van toegang tot de evenementen, deze laatste prestatie blijft belast in het land waar het evenement plaatsvindt;
- restaurant- en cateringdiensten: deze diensten zijn belast waar de diensten materieel worden verricht (land activiteit). Voor dergelijke diensten aan boord van een schip, vliegtuig of trein geldt dat de diensten zijn belast in het land van vertrek binnen EU (land vertrek);
- kortdurende verhuur van vervoermiddelen is belast in het land waar het vervoermiddel ter beschikking wordt gesteld aan de afnemer (land terbeschikkingstelling). Kortdurend is maximaal 30 dagen, voor schepen geldt maximaal 90 dagen. Voor langdurende verhuur van vervoermiddelen geldt de hoofdregel.

Voorbeeld:

Een Nederlandse ondernemer schildert in België een kantoorpand van een Belgische ondernemer. De Belgische ondernemer verstrekt aan de Nederlandse ondernemer zijn Belgisch BTW-identificatienummer. Nu de onroerende zaak in België is gelegen is de plaats van dienst België. De LOKALE Belgische BTW-wetgeving is van toepassing. De Belgische BTW-wetgeving kent voor deze dienst een verleggingsregeling. De BTW wordt verlegd van de Nederlandse ondernemer naar de Belgische afnemer op basis van lokale wetgeving. De BTW is niet verlegd op basis van de hoofdregel.

Voorbeeld:

Een Nederlandse ondernemer schildert in Duitsland een kantoorpand voor een andere Nederlandse ondernemer. Nu de onroerende zaak in Duitsland is gelegen is de plaats van dienst Duitsland. De LOKALE Duitse BTW-wetgeving is van toepassing. De Duitse BTW-wetgeving kent voor deze dienst een verleggingsregeling. De BTW wordt verlegd van de ene Nederlandse ondernemer naar de andere Nederlandse ondernemer/afnemer. Ondanks de dienstverlening tussen 2 Nederlandse ondernemers komt er geen Nederlandse BTW op de factuur.

2.2.3 Ondernemer

De plaats van de B2B-dienst wordt in beginsel verlegd als de afnemer een ondernemer is. Ook indien de afnemer geen BTW-identificatienummer heeft omdat hij vrijgesteld prestaties verricht, is de B2B-dienst dus in beginsel belastbaar in het land van de afnemer.

Daarnaast is het van belang dat als de afnemer een BTW-identificatienummer heeft, de plaats van dienst ook verlegd wordt indien hij B2B-diensten afneemt voor activiteiten waarvoor hij geen ondernemer is (zogenaamde "niet-economische activiteiten"). Ook (publiekrechtelijke of privaatrechtelijke) rechtspersonen/niet-ondernemers die beschikken over een BTW-identificatienummer vanwege de intracommunautaire verwervingen van goederen uit andere lidstaten worden voor de plaats van dienst ten allen tijde aangemerkt als ondernemers.

Voorbeeld:

De gemeente Barendrecht wint in het kader van haar overheidstaken advies in bij een Duitse adviseur. Hoewel de gemeente Barendrecht voor haar overheidstaken geen ondernemer is, wordt de plaats van dienst toch verlegd omdat de gemeente Barendrecht voor andere activiteiten wel BTW-ondernemer is. Voor de plaatsbepaling van de diensten wordt dus net gedaan alsof de gemeente Barendrecht voor al haar activiteiten BTW-ondernemer is.

Er geldt 1 uitzondering: indien de diensten worden afgenomen voor persoonlijk gebruik van de ondernemer of zijn personeel, gelden de regels voor diensten aan particulieren.

2.2.4 Verschuldigdheid

Als de afnemer van de B2B-dienst binnen de EU gevestigd is, wordt de verschuldigdheid van de BTW naar hem verlegd. Deze verlegde BTW moet de afnemer opnemen als verschuldigde BTW in zijn aangifte. De verlegde BTW kan in dezelfde aangifte als voorbelasting in aftrek gebracht worden indien en voor zover de afnemer belast presteert. Het is opvallend dat de afnemer van de B2B-dienst BTW VERSCHULDIGD is op het moment dat de DIENST is VERRICHT. Het zou praktischer zijn als de BTW verschuldigd is op het moment dat de factuur wordt uitgereikt. De afnemer is immers pas na de ontvangst van de factuur op de hoogte van het feit dat hij over deze B2B-dienst BTW verschuldigd is en waarover.

Voorbeeld:

Een in Nederland gevestigde ondernemer wint in maart 2010 een juridisch advies in van een in Frankrijk gevestigd advocatenkantoor. Het Franse advocatenkantoor stuurt in april 2010 een factuur. Op deze factuur staat aangegeven dat de Nederlandse ondernemer over deze dienst BTW verschuldigd is. Op grond van de wet is de Nederlandse ondernemer dus in maart 2010 19% BTW verschuldigd over het afgenomen juridische advies. Dit betekent dat deze BTW in de maandaangifte over maart of in de aangifte over het eerste kwartaal moet worden meegenomen, terwijl de factuur pas in april ontvangen wordt!

2.2.5 Toepassing verleggingsregeling en opgaaf diensten

Bij toepassing van de hoofdregel voor B2B-diensten, geldt vanaf 2010 verplicht de verleggingsregeling. Hierbij wordt de verschuldigde BTW geheven van de afnemer van de dienst en niet van de dienstverrichter. De dienstverrichter reikt een factuur uit zonder BTW, met vermelding van het BTW-identificatienummer van de afnemer en een verwijzing naar de verleggingsregeling. De afnemer van de dienst draagt de verschuldigde BTW af in eigen land op de lokale BTW-aangifte.

LET OP:

De dienstverrichter is verplicht het BTW-identificatienummer van de afnemer te verifiëren.

De in Nederland gevestigde ondernemer die B2B-diensten verleent aan afnemers binnen de EU moet met ingang van 2010 periodiek een opgaafformulier indienen waarop deze dienstverrichtingen moeten worden aangegeven. De Belastingdiensten in de EU-lidstaten kunnen aan de hand hiervan controleren of de ondernemers hun BTW-verplichtingen nakomen. Het opgaafformulier moet per maand of per kwartaal worden ingediend. Het formulier moet uiterlijk de laatste dag van de kalendermaand die volgt op het desbetreffende tijdvak zijn ingediend.

Op deze lijst, vergelijkbaar met de huidige 'Opgaaf intracommunautaire leveringen', moeten de BTW-nummers van de afnemers en de vergoeding worden vermeld.

LET OP:

Alleen bij toepassing van de HOOFDREGEL moet de "Opgaaf intracommunautaire diensten" ingevuld worden. Bij toepassing van de verleggingsregeling op basis van de "Uitzonderingen" (zie 2.2.2) mag het formulier NIET ingevuld worden.

2.3 Diensten aan particulieren (B2C-diensten)

2.3.1 Hoofdregel

Voor B2C-diensten blijft de huidige hoofdregel gelden; plaats van dienst waar de dienstverrichter is gevestigd. Op deze hoofdregel bestaan echter veel uitzonderingen. De systematiek is ook hierbij dat eerst getoetst moet worden of een dienst onder één van de uitzonderingen valt. Is dat niet het geval, dan geldt de hoofdregel.

2.3.2 Uitzonderingen

Op de hoofdregel voor B2C-diensten bestaan diverse uitzonderingen. Hierna noemen wij de belangrijkste:

- bemiddelingsdiensten: plaats van dienst is de plaats waar de onderliggende prestatie waarbij wordt bemiddeld is belast;
- diensten aan onroerende zaken: hiervoor geldt dat de plaats van dienst de plaats is waar de onroerende zaak is gelegen (land onroerende zaak);
- personenvervoerdiensten: plaats waar vervoer feitelijk plaatsvindt, naar rato van afgelegde afstanden (land/landen vervoer naar rato afgelegde afstanden);
- goederenvervoerdiensten: intracommunautaire vervoersdiensten zijn belast in het land van vertrek (land vertrek), de overige vervoersdiensten zijn belast in het land waar het vervoer feitelijk plaatsvindt naar rato van afgelegde afstanden;
- culturele, sportieve, educatieve, gemakkelijke- en soortgelijke diensten: deze diensten zijn belast in het land waar zij feitelijk plaatsvinden (land activiteit);
- laden, lossen en soortgelijke met intracommunautair goederenvervoer samenhangende diensten: plaats waar de diensten feitelijk worden verricht (land activiteit);
- werkzaamheden aan roerende zaken: plaats waar de diensten feitelijk worden verricht (land activiteit);
- restaurant- en cateringdiensten: deze diensten zijn belast waar de diensten materieel worden verricht (land activiteit). Voor dergelijke diensten aan boord van een schip, vliegtuig of trein geldt dat de diensten zijn belast in het land van vertrek (land vertrek);
- kortdurende verhuur van vervoermiddelen is belast in het land waar het vervoermiddel ter beschikking wordt gesteld aan de afnemer (land terbeschikkingstelling). Kortdurend is maximaal 30 dagen, voor schepen geldt maximaal 90 dagen;
- langdurende verhuur van vervoermiddelen: hoofdregel;

Voorbeeld:

Een in Nederland gevestigde belastingadviseur die een Duitse particulier adviseert is conform de hoofdregel in Nederland BTW verschuldigd.

Voorbeeld:

Een in Nederland gevestigde architect die in opdracht van een Nederlandse particulier een huis tekent dat gebouwd zal worden in Spanje, verricht een dienst die in Spanje belastbaar (en belast) is. De architect zal zich in Spanje moeten registreren. Er is geen verleggingregeling van toepassing en hij zal in Spanje Spaanse BTW moeten afdragen.

2.3.3 Afnemer buiten EU

Als een ondernemer vanuit de EU diensten verleent aan een niet-ondernemer buiten de EU zijn de volgende diensten belastbaar in het land van de afnemer:

- Overdracht en verlenen van auteursrechten, octrooien, licentierechten, handelsmerken en soortgelijke rechten;
- Reclamediensten;
- Diensten door raadgevende personen, ingenieurs, adviesbureaus, advocaten, accountants en soortgelijke diensten, evenals gegevensverwerking en informatieverschaffing;
- De verplichting om een beroepsactiviteit of een recht geheel of gedeeltelijk niet uit te oefenen;
- Bank-, financiële en (her)verzekeringsverrichtingen, met uitzondering van de verhuur van safeloketten;
- Het ter beschikking stellen van personeel;
- Verhuur van roerende zaken, met uitzondering van alle vervoermiddelen;
- Het verlenen van toegang tot aardgas- en elektriciteitsdistributiesystemen, inclusief transport- en transmissiediensten en andere rechtstreeks daarmee verbonden diensten;
- Telecommunicatiediensten;
- Radio- en televisieomroepdiensten;

- Elektronische (digitale) diensten.

Voorbeeld:

Een adviesdienst door een in Nederland gevestigde vennootschap aan een in de Verenigde Staten woonachtige particulier is belastbaar in de Verenigde Staten.

2.3.4 Dienstverrichter buiten EU

Net als onder de huidige wetgeving blijven in 2010 ook een aantal anti-misbruikbepalingen van kracht. Hierdoor drukt er Nederlandse BTW op het werkelijke verbruik van diensten in Nederland. Dit geldt in de volgende situaties:

- Verhuur vervoermiddelen aan in Nederland gevestigde niet-ondernemers (afnemer is hoofdelijk aansprakelijk voor de Nederlandse BTW);
- Telecommunicatiediensten en radio- en televisieomroepdiensten aan AWR-lichamen;
- In 2.3.3, de eerste 7 genoemde diensten aan AWR-lichamen;
- Elektronische diensten aan niet-ondernemers.

Voorbeeld:

De verhuur van een auto door een in IJsland gevestigde vennootschap aan een in Nederland woonachtige particulier is belastbaar (en belast) in Nederland.

LET OP:

Deze anti-misbruikbepalingen kunnen per lidstaat verschillend zijn.

Als AWR-lichamen wordt beschouwd: verenigingen en andere rechtspersonen, maatschappen, V.O.F.'s en ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen of doelvermogens

2.4 Nieuwe administratieve verplichtingen per 1 januari 2010

De nieuwe regels betreffende de plaats van dienst brengen ook nieuwe administratieve regels met zich mee. De belangrijkste wijzigingen zetten wij voor u op een rij:

- Vermelden van het BTW-identificatienummer van de klant/afnemer op de factuur voor diensten met verlegging;
- Tijdig BTW-identificatienummers opvragen en verifiëren (Belastingdienst / Central Liaison Office, Antwoordnummer 469 te 7600 VB Almelo);
- Per maand danwel kwartaal opgaaf voor diensten met verlegging indienen vanaf 1 januari 2010; Deze Opgaaf intracommunautaire diensten geldt NIET voor diensten met een nultarief/vrijstelling, B2B-diensten naar afnemer buiten de EU en voor diensten met een lokale verlegging (uitzonderingen);
- Voor B2B komt er een EU-matching;
- Tijdstip verrichten dienst is tijdstip verschuldigdheid. Dus niet tijdstip uitreiken factuur;
- Er komt GEEN nieuw aangiftebiljet BTW maar wel een wijziging in het bestaande biljet:
  - # B2B-diensten die moeten worden gelist moeten worden opgenomen in vakje 3b
  - # Overige uitgaande diensten in vakje 1^e
  - # Inkomende diensten met verlegging van buiten de EU moeten worden opgenomen in vakje 4a
  - # Inkomende diensten met verlegging van binnen de EU moeten worden opgenomen in vakje 4b
  - # Vakje 2a is uitsluitend nog voor binnenlandse verleggingen
  - # Vakje 3b moet dus aansluiten met de totale Opgaaf intracommunautaire transacties
  - # Vakje 4b sluit niet aan bij de B2B listing uit andere EU lidstaten in verband met verlegging van andere diensten!

3 Nieuwe procedure teruggaafverzoeken buitenlandse BTW

Per 1 januari 2010 zal de procedure voor teruggaafverzoeken van buitenlandse BTW sterk worden vereenvoudigd. De belangrijkste wijzigingen zetten wij voor u op een rij:

- het verzoek wordt elektronisch in plaats van schriftelijk ingediend;
- bij het verzoek hoeft u geen originele facturen mee te sturen;
- het verzoek wordt ingediend in de eigen lidstaat via een portaal-site;
- de Nederlandse Belastingdienst regelt de afhandeling met andere lidstaten, hierdoor is een zogenaamde “verklaring hoedanigheid” niet langer nodig;
- het verzoek moet uiterlijk 30 september van het jaar volgend op het jaar van teruggaaf worden ingediend, u heeft dus 3 maanden langer de tijd;
- de drempelbedragen zijn in alle EU-landen gelijk (€ 400 kwartaal en € 50 jaar);
- de lidstaat van teruggaaf moet binnen 4 maanden beslissen op het verzoek, indien meer informatie wordt opgevraagd kan dit worden verlengd naar 8 maanden;
- de betaling moet binnen 10 werkdagen na verstrijken van de periode van 4 maanden plaatsvinden. Bij te late betaling heeft de ondernemer recht op rente.